

Чи оподатковується ПДФО сума допомоги по вагітності та пологах, яка виплачується особі яка здійснює незалежну професійну діяльність з Фонду соціального страхування України?

ЗІР, категорія 103.02

Згідно з частиною першою ст. 19 Закону України від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (в редакції Закону України від 28 грудня 2014 року № 77-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці») із змінами та доповненнями (далі – Закон № 1105) право на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності мають застраховані особи – громадяни України, іноземці, особи без громадянства та члени їх сімей, які проживають в Україні, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

Це право виникає з настанням страхового випадку в період роботи (включаючи час випробування та день звільнення), зайняття підприємницькою та іншою діяльністю, якщо інше не передбачено законом.

Статтею 20 Закону № 1105 встановлено види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Зокрема за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності надається такий вид матеріального забезпечення як допомога по тимчасовій непрацездатності.

Відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, врегульовано Податковим кодексом України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями (далі – ПКУ).

Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою, яка провадить незалежну професійну діяльність, регламентується ст. 178 ПКУ.

Відповідно до п. 178.1 ст. 178 ПКУ особи, які мають намір здійснювати незалежну професійну діяльність, зобов'язані стати на облік у контролюючих органах за місцем свого постійного проживання як самозайняті особи та отримати довідку про взяття на облік згідно із ст. 65 ПКУ.

При цьому доходи громадян, отримані протягом календарного року від провадження незалежної професійної діяльності, оподатковуються за ставкою, визначеною п. 167.1 ст. 167 ПКУ (п. 178.2 ст. 178 ПКУ).

Отже, дохід у вигляді матеріального забезпечення, який виплачується фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування, не включається до доходу особи, яка здійснює незалежну професійну діяльність, проте оподатковується за загальними правилами, встановленими ПКУ для платників податків фізичних осіб.

Порядок оподаткування доходів фізичних осіб податком на доходи фізичних осіб регламентується розд. IV ПКУ, відповідно до п.п. 165.1.1 п. 165.1 ст. 165 якого не включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу, зокрема сума допомоги по вагітності та пологах, сума страхових виплат, які отримує платник податку з фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування згідно із законом.

Разом з тим, об'єктом оподаткування військовим збором є доходи, визначені ст. 163 ПКУ (п.п 1.2. п. 16 прим.1 підрозд. 10 розд. XX ПКУ).

Відповідно до п. 163.1 ст. 163 ПКУ об'єктом оподаткування є загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід, до якого включаються інші доходи, крім зазначених у ст. 165 ПКУ.

Ставка військового збору становить 1,5 відс. об'єкта оподаткування, визначеного п.п. 1.2 п. 16 прим. 1 підрозд. 10 розд. XX ПКУ (п.п. 1.3 п. 16 прим.1 підрозд. 10 розд. XX ПКУ).

Нарахування, утримання та сплата (перерахування) збору до бюджету здійснюється у порядку, встановленому ст. 168 ПКУ (п.п 1.4. п. 16 прим.1 підрозд. 10 розд. XX ПКУ).

Пунктом 1.7 п.п. 16 прим.1 підрозд. 10 розд. XX ПКУ передбачено, що звільняються від оподаткування збором доходи, які згідно з розд. IV ПКУ не включаються до загального оподаткованого доходу фізичних осіб (не підлягають оподаткуванню, оподатковуються за нульовою ставкою), крім доходів, зазначених у підпунктах 165.1.2, 165.1.18, 165.1.25, 165.1.52 п. 165.1 ст. 165 ПКУ.

Таким чином, дохід, отриманий особою, яка здійснює незалежну професійну діяльність, у вигляді допомоги по вагітності та пологах від Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності не оподатковується податком на доходи фізичних осіб та військовим збором.